

Rasoul Garjani

وبلاگ شخصی

Rasoul Garjani
متولد 1355- تهران

خانه

آرشیو وبلاگ

عناوین نوشته ها

نوشته های پیشین

آبان ۱۳۹۲

شهریور ۱۳۹۲

مرداد ۱۳۹۲

تیر ۱۳۹۲

خرداد ۱۳۹۲

اردیبهشت ۱۳۹۲

فروردین ۱۳۹۲

اسفند ۱۳۹۱

بهمن ۱۳۹۱

دی ۱۳۹۱

آذر ۱۳۹۱

آبان ۱۳۹۱

پیوندها

وبلاگ برادر

BLOGFA.COM

خلاصه کتاب آیین زندگی (اخلاق کاربردی)

بحث اخلاق دانش اندوزی از دیدگاه روایات

پیامبر (ص) : **برتری علم به عابد** چون برتری خورشید است نسبت به سیاره است. (برتری ماه شب 14 بر سایر ستارگان).

امام باقر (ع) : برای معلم خوبها : همه جنیدگان زمینی ، ماهیان دریا ، جانداران فضا ، همه آسمانی ، همه زمینها ، طلب استغفار می کنند ، پاداش یاددهنده و یادگیرنده برابر است.

به لحاظ ضرورت یاد گیری علم مطلق است یا مقید ؟ مطلق است. " **الحکمة ضالة المؤمن** " دانش را فراگیرید هرچند دردست منافق باشد .

منظور از اینکه فرا گیری علم ، مطلوبیت ذاتی ندارد چیست ؟ داشتن هر نوع علمی انسان را به سعادت نمی رساند . مثل نظر پیامبر(ص) درباره فردی که علم نسب شناسی داشتند فرمود نه . داشتن این علم به فرد ضرری می رساند و نه دانستن آن همیشه مفید است .

بارسای و دانش اندوزی " **أَنْ تَتَّقُوا اللَّهَ يَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا** " اگر تقوا داشته باشید، خداوند به شما قدرت تشخیص حق از باطل میدهد. (انفال:29)

بازگرداندن روح آدمی به حالت پاکي و صداقت نخستین و فطري اش ، فراگیری و پذیرش حقایق **سهل** شود . ارضای مساوی و عادلانه همه نیروهای نفسانی (ارضای معقول خواسته های همه قوای درونی)

* موانع دستیابی به علم حقیقی

1. پیروی از حدس و گمان

" ولا تغف ما لیس لك به علم ما " بدان از آنچه که علم نداری پیروی نکن ، بنابراین یکی از موانع دستیابی به علم حقیقی حدس و گمان است. قل هل عندکم من علم فتخرجوه لنا ان تتبعون الا الطن وان اتم الا تخرصون (انعام 148)

نتیجه پیروی از حدس و گمان و ظن = دروغ

2. تقلید کورکورانه برخی از مردم نه تنها در مسایل جزئی زندگی مانند نوع پوشش بلکه در مسایل کلی و حیاتی نیز از دیگران تقلید می کنند. و همین امر مانع تحصیل علم واقعی می شود.

تقلید مذموم : (نکوینده) که انسان را گمراهی می کشاند **تقلید ممدوح :** (پسنیدده) یعنی مراجعه به متخصص

3. شتاب زدگی گاهی انسان به محض فراهم آمدن اطلاعات اندک درباره کسب موضوع، نتیجه گیری می کند و تصور می کند که به همه جوانب احاطه پیدا کرده است. و همین قضاوت با اطلاعات اندک بتصور اینکه همه چیز را درک کرده است از رسیدن به واقعیت نگه می دارد. امام علی (ع) : از شتابزدگی بپرهیز؛ زیرا شتاب زدگی درکارها موجب می شود که انسان به هدف نرسد و کارش ستوده نباشد .

4. تمایلات نفسانی حب و بغض ها و جهت گیری های تعصب آمیز، مسیر تعلیم و تفکر را منحرف کرده و انسان را از کشف حقیقت و درک درست یا نادرستی امور باز می دارد. حضرت علی (ع) فرمودند : « **مَنْ عَشِقَ شَيْئًا أَغْشَى بَصَرَهُ وَ أَمْرَضَ قَلْبَهُ** » یعنی " هرکس عاشق چیزی شود چشم او را کور و قلبش را بیمار می کند."

آداب اخلاقی آموختن (انگیزه الهی - انتخاب استادشایسته - رعایت اولویتها - خوب گوش دادن - پرسش و پرسشگری

اخلاص پیامبر(ص) فرمودند : « **مَنْ أَخْلَصَ لِلَّهِ أَزْيَعِينَ صَبَاحًا جَرَتْ بِتَابِعِ الْجَمَّةِ مِنْ قَلْبِهِ عَلَى لِسَانِهِ** » یعنی " هرکس چهل روز برای خدا کار کند چشمه های حکمت از قلب او به زبان جاری شود." براساس نظام اخلاقی اسلام تنها **حسین فعلی** یعنی **خوب بودن کار** کافی نیست بلکه باید **حسین فاعلی** یعنی **نیت خوب** نیز همراه آن باشد.

بنابراین در اسلام آن کاری اخلاقی است که صرفاً برای جلب رضای خدا باشد و جلب رضایت خدا نیز خود دارای مراتب متفاوت است.

درجایی که پاسخ را نمی دانی بگو ((نمی دانم)) - در روز قیامت استاد را به (جهنم) می برند و شاگرد به (بهشت) دلیل = استاد : مادیگران را به کار خیر فرمان دادیم و خود به آن عمل نکردیم .

نشانه نیت الهی :

1- ذلت درونی اش در برابر خودش (کم بینی اش در برابر خودش) 2- تواضعش در برابر مردم (افزایش می یابد) 3- خوف و خشیتش در برابر خدا (افزایش می یابد) = در نتیجه انسان از عملش می تواند بهره برد .

خصوصیات شنوده خوب (خوب گوش دادن)

1- درس خان گوینده دقت لازم را داشته باشد. 2- بردبار و شکیبا و خستگی ناپذیر باشد. 3- نکات اصلی گوینده را در یابد. (مناقشه درمغال نکند)

رعایت اولویتها : اولویتها را رعایت کند چرا که عمر محدود است و کار زیاد. شهید اول فرمود: «وَمِنَ الْخُسْرَانِ صَرْفُ الزَّمَانِ فِي الْمُبَاحِ وَ إِن قَلَّ» یعنی صرف نمودن وقت در کارهای مباح گرچه اندک باشد خسران است.

پرسش و پرسشگری : پرسش اگر برای کشف حقیقت باشد نه تنها از فضایل اخلاقی است بلکه در گاهی از اوقات از نظر شرعی واجب است. پیامبر اسلام(ص) فرمودند : دانش چون گنجی است که کلید آن پرسش و پرسشگری است(کلید خزائن و گنجینه دانش پرسش است) آداب : 1- پرسش برای می گیری نباشد 2- گره از کار بگشاید نه اینکه مشکل ایجاد کند .

خصوصیات استاد شایسته از دید گاه پیامبر اسلام (ص)

1- شاگردان خود را بسوی علم دانش راهنمایی کند و از جهل دور نگاه دارد. (از جهل به علم می کشاند)
2- به آنها درس تواضع و فروتنی دهد و از تکبر دور نگاه دارد. (از تکبر به تواضع دعوت میکند) 3- آنها را از جابلیوسی برحذر دارد. (از حيله گري به خلوص)
4- شاگردان با دیدن او به یاد خدا بیفتند.

انتخاب استاد شایسته : امام باقر (ع) : قَلَيْتَظَرُ الْإِنْسَانُ إِلَى طَعَامِهِ : منظور از طعام علم است . انسان باید مواظب باشد علمش را از چه کسی بگیرد.

ضبط و نگارش مطالب : یادداشت برداری - پیامبر اکرم (ص) : علم را در زنجیر کنی (نگارش) - (إِسْتَعِينَ بِمَمْنِكَ : از دست کمک بگیر)

تواضع در برابر استاد : هل يستوي الذين يعلمون والذين لا يعلمون : آیا دانایان همسنگ نادانایان هستند ؟ حرمت علما همانند شهیدان و صدیقان است . احترام به علما همانند تکریم خداوند متعال است . توجه به علما موجب پیشرفت انسان است .

دانش اندوزی و خودشناسی : در اسلام خودشناسی از اهمیت ویژه ای برخوردار است بطوری که در روایات آمده است (خود شناسی = خدا شناسی) و یا خدا فرموده : ای کسانی که ایمان آورده ای ، نفس های خود را مراقبت کنید. (معرفة النفس انفع المعارف : خودشناسی سودمندترین دانشهاست) - (افضل المعرفة ، معرفة الانسان بنفسه : برترین دانشها خودشناسی است .) - (نهایه المعرفة ، ان يعرف المرء نفسه : غایت دانش خود شناسی است.)-(من عرف نفسه فقد عرف ربه : هرکس خود را بشناسد خدای خود را می شناسد) **خودشناسی واجب عینی** است (واجب کفایی بر دیگران واجب نیست .) - شناخت نفس ، نماز خواندن نیز واجب عینی است .

فصل دوم : حذف

فصل سوم : اخلاق نقد

بناظر مخالف بحث نمایم باعث بالندگی میشود . آزادی مطلق درحقیقت ناقض خودش است . نقد اندیشه بر نقد رفتار اولویت دارد . نقد باید بصورت ارزیابی منصفانه باشد یعنی نقاط ضعف و قوت را باهم ببیند - امام صادق (ع): بهترین دوست من ، کسی است که عیب مرا به من هدیه دهند . خیانت کرده هر کسی که عیب او را در آشکارا بیان کند .

شرایط اخلاقی نقد :

1- **فهم سخن و تبحر در موضوع :** در نامه شماره 31 امام علی (ع) به فرزندش امام حسن (ع) در زمان بازگشت از جنگ صفین در سال 38 هجری می فرماید : ای فرزندم اگر مطلبی دشوار است و نفهمیدی به خودت بنگر شاید از

نادانی تو است ! چه تو نخست که آفریده شدی نادان بودی سپس دانا گردیدی ، و چه بسیار است آنچه نمی دانی و در حکم آن سرگردانی ...

2- **کنار نهادن حب و بغض** : به قصد مچ گیری و بانگاه عاشقانه یا نگاه مغرضانه به مسئله مینگرند که درک صحیح تشخیص سره از ناسره سخت میشود . (تاثیر حب و بغض تا جایی است که هنر را عیب و عیب را هنر جلوه می کند)

3- **پرهیز از نقد متقابل** : چون از من نقد می کند همانجا من نیز از او نقد کنم که انسان باید از اینگونه نقد پرهیز نماید .

4- **نقد انگیزه به جای انگیزه** : (به گفته بنگر نه به گوینده) بجای پرداختن به پاسخ نقد به کالبد شکافی نیت و انگیزه او اقدام میکند در گفتگوها و مشاجرات سیاسی و اجتماعی و حتی علمی رواج دارد .

5- **تفکیک اندیشه و رفتار از فرد** : از اندیشه نقد صورت گیرد و از نقد صاحب اندیشه پرهیز شود .

6- **لزوم بردباری و نقدپذیری** : هرگز نیکی و بدی یکسان نیست ، بدی را بانیکی دفع کن ، ناگاه (خواهی دید) همان کسی که میان تو و او دشمنی است ، گویی دوستی گرم و صمیمی است . برخورد امام محمد باقر(ع) باکسی که حرمت امامت و انسانیت را نادیده گرفت.

7- **پرهیز از برجسب زدن** : برجسب زدن و انگ به صاحبان اندیشه و یا ناقدان – برجسب هایی از قبیل : غرب زده ، لیبرال ، ملی گرا ، قرون وسطایی و امثال آن که برای تحقیر منتقد یا شخص و گروه منتقد بکار می رود .

8- **آغاز کردن از خود** : پیامبراکرم(ص) : خوشایحال کسی که عیوب خودش او را از عیب گویی دیگران بازداشته است .

بزرگترین عیب آن است که چیزی را زشت انگاری که خود به آن گرفتاری . امام علی (ع)

فصل چهارم : اخلاق معشیت

مبانی و معیار انتخاب شغل : وجود استعدادها و توانایی های لازم اقتصادی شرایط محیطی و اجتماعی

شرایط لازم برای زندگی خوب و موفق : داشتن شغل آبرومند درآمد مناسب

پیامبراکرم(ص): عبادت و پرستش خداوند 70 جزء دارد که بالاترین و برترین جزء آن طلب روزی حلال است .

کار درسیره اولیای دین : همه پیامبرای و امامان برای تامین مخارج زندگی خود و خانواده شان کار می کردند

رابطه اخلاق و معشیت : پیامبراکرم(ص) خطاب به ابوذر غفاری: ای ابوذر بدرستی انسان گاهی بدلیل انجام گناه از روزی خود محروم می شود . **نقش کار در تربیت بهداشت روانی** : امام علی(ع) : اگر تو نفس خود را به کاری مشغول نسازی ، او تو را مشغول خواهد کرد .

آثار کار : سبب شکوفای شدن استعدادها انسان می شود . سعادت دنیا و آخرت در زمینه تغییر فرد اجتماعی تامین می کند . از عوامل مهم احساس شخصیت ، عزت ، استقلال ، اعتماد به نفس است . بیانگر احساس مسئولیت اجتماعی است . بیانگر بهره مندی انسان از حیات طبیعه است . در قرآن بیش از 500 آیه درباره کار و تلاش آمده است.

انواع کار (با ذکر مثال)

1. کار عبادی : انجام فرائض. 2. کار فرهنگی : شرکت در مسابقه قرآن عترت. 3. کار تولید : ایجاد کارخانه .

4. کار توزیعی : پخش مواد غذایی. 5. کار خدماتی : کار رفتگری.

چند حدیث در باره کار و تلاش

1. پیامبر اسلام (ص) : عبادت هفتاد جزء دارد که بالاترین و برترین جزء آن طلب روزی حلال است.

3. امام صادق (ع) : کسی که در راه امرا و معاش خانواده خود تلاش کند همانند مجادله در راه خداست.

رابطه اخلاق و معشیت

1. پیامبر اسلام (ص) : اخلاق نیکو باعث زیادی روزی می شود.

2. پیامبر اسلام (ص) به ابوذر فرمود : انسان بخاطر گناه از روزی مقرر محروم میشود.

فصل پنجم : اخلاق معاشرت

انواع معاشرت (مطالعه)

1. معاشرت آیینی : احساس مسئولیت نسبت به همکیشان خود. (کسی که فریاداستمدادمسلمانی را بشنودویاری نکندمسلمان نیست).
2. معاشرت انسانی : احساس مسئولیت نسبت به انسانها. صرف نظر از اینکه هم کیش ، هموطن یا خویشاوند هستند یا نه .
3. معاشرت شهروندی : احساس مسئولیت نسبت به همشهروند خود.
4. معاشرت دوستانه : احساس مسئولیت نسبت به دوستان خود.
5. معاشرت خانوادگی : احساس مسئولیت نسبت به خانواده خود.

معیار معاشرت عربی از پیامبر (ص)خواست کاری به او پیامورد که با انجام آن به بهشت درآید. فرمودند : « چیزی که دوستی داری از ناحیه مردم به تو برسد به آنها برسان و چیزی که دوست نداری از مردم به تو برسد به آنان نرسان.» این حدیث می گوید معیار معاشرت این است که خود را به جای مردم بگذاری. (معیار معاشرت : هر چه را برای خود می بینی برای دیگران ببینی)

امام علی (ع) به فرزندشان امام حسن (ع) فرمودند که :

1. خود را در میان خویش و دیگران میزان قرار ده.
2. ستم مکن چنانکه دوست نداری به تو ستم کنند.
3. نیکی کن چنانچه دوست داری به تو نیکی کنند.
4. آنچه را برای خود دوست داری برای دیگران دوست بدار.

1-سلامت ذهن 2- وفاداری و راز 3- یادگیری 4- پاک بودن(چیزهایی که دیگران به غلط رسم کردن ما آلوده آن نشویم)

بهترین راه فهم توقع دیگران از ما این است که ما خود را جای آنان بگذاریم وتصورکنیم اگر ماجای آنان بودیم چه توقعی ازطرف مقابل داشتیم.

اهتمام به امور مردم از دیدگاه اسلام

اسلام سفارش میکند که هر مسلمان باید بفکر سایر مسلمانان باشد و نسبت به هدایت و ارزش آنها احساس مسئولیت کند ، مثلاً اگر ظالمی ببیند حداقل درمقابل آن ایستادگی کند . (**عبادت بجز خدمت خلق نیست**)

پیامبر اسلام (ص) : مردم عیال خدا هستند پس محبوب ترین فرد نزد خداوند فردی است که به عیال خدا نیکی زیادی بکند.

قضاء حاجه المومن: به محض اطلاع از نیازمندی يك مومن اخلاقاً موظفید در رفع نیاز او پیشقدم شویدو اجازه ندهید تا او نیازش را بیان کند . از شخصی پرسیدند اگر چند ساعت از عمرت باقی باشد چه میکنی؟ گفت بروی پله درخانه میشینم و نیازهای مردم را برآورده میکنم حتی به اندازه يك استخاره

برآوردن نیاز مردم از دیدگاه اسلام

1. کسی که برآوردن نیاز مردم تلاش میکند در قیامت از امان الهی در امان است.
2. کسی که دل مومنی را شاد کند خداوند دل شما را شاد می کند.
3. پاداش ای بالاتر از 30 حج عمره که برای کسی که گره ای از کار مردم باز بگشاید.

(اصلاح میان مردم) " **اصلاح ذات بین** " ص 129

اگر دو نفر با هم مناقصه کرده باشند بطوری که روابط دوستی آنها بهم خورده باشد چنانچه فردی بتواند رابطه دوستی را در بین آنها بر پا کند به این عمل اصلاح ذات بین گویند.

امام علی (ع) به امام حسن (ع) : که از جدت پیامبر اسلام شنیدم که اگر فرد بین دو نفر آشتی بر قرار نماید از سالیان دراز که نماز بخواند بیشتر است.

نظارت اجتماعی (امر به معروف و نهی از منکر)

بر هر مسلمانی این امر واجب کفایی است . هرچه برخورد می پسندی برای دیگران هم پسند . انسان در انجام معروف خودخواه و خودبین نباشد و سعی کند در جامعه گسترش دهد و بدیها را هرجا دید از بین ببرد

پیامبر اسلام(ص): خداوند نسبت به مومنین ضعیفی که دین ندارد، چشمگیر است. منظور از مومنین ضعیف کسی است که نهی از منکر نمی کند. سوال شد بهترین مردم چه کسی است؟ کسی که از همه بیشتر امر به معروف و نهی از منکر میکند و کسی که تقوای بیشتری دارد و نسبت به مشیت او راضی تر است .

نکات مربوط به امر به معروف و نهی از منکر

علت برتری امت اسلامی بر سایر امت ها وجود امر به معروف و نهی از منکر است . ص 131 (علت قیام امام حسین (ع) بر پایه این اصل است .)

امر به معروف و نهی از منکر یک وظیفه عمومی

1. چون شامل همه انسانها از کوچک و بزرگ ، زن و مرد میشود (مربوط به فرد و گروه خاصی نیست)
2. در همه زمانها قابل اجرا می باشد . (هیچ قدرتی نمی تواند از ازامر به معروف و نهی از منکر قلبی جلوگیری کند)
3. نسبت به همه افراد قابل اجراست . (حتی حاکمان و قدرتمندان را شامل می شود .)
4. شامل همه احکام شرعی ، اجتماعی ، سیاسی ، اخلاقی ، فرهنگی میشود . (از مسایل فردی گرفته تا مسائل کلی را شامل می شود)

شرایط امر به معروف و نهی از منکر

1. آمر به معروف و ناهی از منکر عالم باشد (شناخت معروف و منکر) - سلیقه ای برخورد نکنیم .
2. احتمال تاثیر باشد (تحقق معروف ها و جلوگیری از وقوع منکر را سبب شود) شامل قلبی نمی شود بلکه مربوط به زبانی و عملی امر به معروف و نهی از منکر است.
3. در انجام منکرات مفسد وجود نداشته باشد . (اصرار بر گناه)

مراتب امر به معروف و نهی از منکر را بنویسید ؟ *مهم*

1. مرتبه قلبی : انسان در درون خویش از منکر نفرت داشته و معروف را دوست بدارد . (کسی که از مرتبه قلبی برخوردار نباشد انسانی مسخ شده)
2. مرتبه زبانی : بهنگام مشاهده منکر نباید تنها به ناخوشنودی قلبی و درونی بسنده کند بلکه به زبان آورد (اعتراض را به گوش فرد برساند)
3. مرتبه عملی : اگر مراتب و مراحل قلبی ناکافی و ناکارآمد بود باید دست به اقدام زد (وارد میدان شد حتی جان خود و عزیزان را درتحقق معروف و برچیده شدن منکر فدا کرد) البته فقیهان این مرحله را وظیفه حکومت اسلامی میدانند و نه وظیفه تک تک افراد .

راههای اجرای امر به معروف و نهی از منکر

ایجابی : یعنی با فرد گناه کار به طور جدی مقابله کنید (باقاطعت و جدیت بادر نظر گرفتن آبرو و افشای گناه و از تکرار آن جلوگیری شود .)

سلبی : از نشست و برخاست با طبعکاران دوری کنید و دوستی خود را با آنها قطع کنید.

آسیب شناسی معاشرت با دیگران (مفهوم انصاف دوستی)

1. دخالت در امور خصوصی (به حریم خصوصی افراد تجاوز نکرده و نهانخانه ذهن و زندگی آنان را افشا نکنند) - استثنا : برای کارهای حکومت جاسوسانی را بگمار مراقب زمامداران به رعایت امانت و مهربانی با رعیت)
2. شایعه پراکنی (باعث دروغ می شود) داستان آموزنده پر مرغ
3. سوء استفاده از دیگران : دیگران را نردبان خودشان می کنند (یکی از مهمترین شرایط پایداری دوستی و معاشرت **رعایت انصاف** است)

حق برادرت را با دوستی که با آن داری ضایع نکن و منظور از انصاف از دوستی و شرایط دوستی در حق آنها منصفانه رعایت کنی تا دوستی تو دوام پیدا کند . انصاف موجب پیوند دلها به یکدیگر می شود . حضرت علی (ع)

اهمیت دوست و دوستی

یکی از نخستین راههای قضاوت در باره شخصیت افراد است . یکی از راههای شناخت دین و مذهب افراد شناخت دوستان اوست . داشتن دوستان بد آفت خیر و برکت است . (دوست بد ، قطعه ای از جهنم است) بهره مندی معاشرت با دوستان خوب در کنار رازداری ، سبب بهره مندی از خیر دنیا و آخرت می شود . حضرت علی (ع) : با انسان های بدخواه معاشرت مکن ، چرا که طبع تو ، نا آگاهانه از طبع او می دزدد.

ویژگیهای دوست خوب

1. ظاهرش و باطنش یکی باشد.
2. افتخارات دوستش را افتخار خود و شکست او را شکست خود بداند
- 3- چیزی را از دوستش دریغ نکند
4. در سختی ها دوستش را تنها نگذارد .
- 5- ثروت و قدرت رفتار او را با دوستش تغییر ندهد .

دیدن آنان انسان را به یاد خدا اندازد - گفتارشان بر دانش انسان بیافزاید - رفتارشان یاد آخرت را در دل انسان زنده کند .

اعتدال در دوستی در حدیث آمده است که دوست را چنان دوست مدار که روزی دشمن شود و دشمن را چنان دشمن مدار که روزی دست را بگیرد . (نباید همه اسرار را فاش کند)

امام باقر(ع) : پدرم امام سجاد به من سفارش کردند که با پنج گروه **دوستی نورزم** :

1. دروغگو : چون دروغگو نزدیک را برای تو دور و دور را برای تو نزدیک میکند.
2. فاسق : چون تو را لقمه ای کمتر از لقمه ای دیگر می فروشد.
3. بخیل : زیرا وقتی تو بیشترین نیاز را داری ، تو را رها می کند.
4. احمق : زیرا وقتی می خواهد به تو سود برساند ، ضرر می رساند .
5. قاطع رحم : کسی که خویشاوندان خود قطع رابطه کرده باشد قرآن او را لعن میکند .

فصل ششم : اخلاق جنسی

مفهوم اخلاق جنسی

به سلسله ای گفته می شود که به غریزه جنسی مرتبط اند مانند 1. نحوه ارضا غریزه 2. حیای زن 3. غیرت مرد 4. ازدواج 5. وفا داری به همسر

سه نظریه و دیدگاه در باره غریزه جنسی *مهم*

1. نظریه تفریطی (معتقدند برای رسیدن به مقامات بالا باید از غریزه جنسی رهاشد) (مسیحیان : 1- حفظ نسل
- 2- دفع افسد به فاسد)
2. نظریه افراطی (زیگموند فروید اتریشی) معتقد است ریشه همه مشکلات و مسائل در سرکوب کردن غریزه جنسی است .

1

3. نظریه معتدل (بهره مندی مشروع از این غریزه شرط تکامل معنوی انسان و رسیدن به سعادت واقعی است)

دیدگاه نظریه تفریطی

غریزه جنسی میلی ذاتا پلید می دانند- آمیزش جنسی به طور کلی حتی با همسر کاری زشت است - عامل اصلی تباهی جامعه را میل جنسی می دانند - برای رهایی از گرفتاری های روحی و اجتماعی پیشنهاد می شود غریزه جنسی را نادیده بگیرد .

مثل آئین جینیزم می گوید: انسان باید شهوت را بر خود حرام کند و مهمترین بلا در جوامع محبت به زن است . (آیین جین)

2

کسی به مقامات بالای معنوی دست می باید که از همه تعلقات مربوط به غریزه جنسی آزاد باشد ، حتی علاقه به فرزند ، خانه و خانواده را باید رها کند (آیین بودا)

دیدگاه نظریه افراطی

میل جنسی در انسان نسبت به امیال دیگر شدید تر است . این میل مختص به بلوغ نیست بلکه از دوران کودکی در انسان وجود دارد . این میل بطور غفده در ضمیر نا خدا گاه انسان متراکم میشود.

در این نظریه 3 استدلال وجود دارد :

استدلال 1 : ریشه بیماریهای روحی و اجتماعی بشر در سرکوب غریزه جنسی و ایجاد محدودیت برای ارضای آن است .

در پاسخ : 1- اینکه ریشه بیماریهای روحی بشر ، ایجاد محدودیتهای جنسی است یدعایی بی دلیل است 2- آزادی همه جانبه غرایز جنسی نه تنها موجب دستیابی به سعادت نخواهد شد بلکه آشفته گی های روحی و روانی شدیدیتری خواهد داشت . 3- اینگونه بیماریهای روحی و روانی را در جوامعی که در ارضای غریزه جنسی محدودیتی ندارند یا محدودیت کمتری دارند میتوان به وضوح در آن جوامع مشاهده کرد .

استدلال 2 : انسان نسبت به چیزی که منع شود حریص تر می شود .

در پاسخ : 1- پذیرش این اصل که هرگونه ممنوعیتی حرص آور است و نتیجه عکس میدهد پس باید کلیه قوانین و مقررات راهنمایی و رانندگی برچیده شود زیرا حرص آور بوده و نتیجه عکس میدهد ! 2- در جوامعی که آزادی جنسی وجود دارد بیشتر جوانان خود را تحت فشار می بینند و نباید از روحیه تنوع طلبی بشر غافل بود . (بی نهایت خواهی : همیشه آنچه ندارد میخواهد)

استدلال 3 : خالق انسان بی جهت این غریزه را در نهاد او قرار نداده برای ارضای اشباع در اختیار انسان قرارداده نه سرکوب (خلاف هدف آفرینش)

در پاسخ : 1- پذیرش این استدلال به معنای هرج و مرج کامل اخلاقی و اجتماعی است (سربازی با شنیدن اولین صدای انفجار از میدان نبرد فرار کند و دردادگاه نظامی علت فرار را طبیعت از غریزه بداند نه تنها باید مورد پذیرش قرار گیرد بلکه باید تشویق هم بشود ! 2- غرایز انسان منحصر در غریزه جنسی نیست بلکه دارای غرایز مختلف و متنوعی است .

شره : عبارت از جنبه افراطی شهوت خمودی : عبارت از جنبه ی تفریطی شهوت

دیدگاه نظریه معتدل (نظریه اسلام)

بهره مندی مشروع از این غریزه شرط تکامل معنوی انسان و رسیدن به سعادت واقعی است . وسیله ای برای تداوم زندگی بشر و بقای نوع انسان . (حکایت زنی که نزد امام محمدباقر(ع) - تبتل = مجرد ماندن -اگر تجرد فضیلت بود حضرت فاطمه(س) سزاوارتر به این کار بود)

تفاوت دو نظریه تفریطی و افراطی را بنویسید؟

نظریه تفریطی میگوید ریشه همه پلیدیها میدان دادن به غریزه جنسی ولی نظریه افراطی می گوید در ریشه همه پلیدیها سرکوب کردن غریزه جنسی است.

عوامل شهوت پرستی

1. در خدا شناسی و سستی ایمان به خدا و پیامبر و عدم رعایت دستورات دینی
2. ضعف در خود شناسی و نداشتن درکی درست از خویشتن و بی توجهی به ارزشهای انسانی تا سرحد حیوانات
3. ضعف در شناخت امور و عدم شناخت پیامدهای ناگوار دنیاوی و اخروی و شهوت رانی

قل للمومنین یغضوا ابصارهم و قل للمؤمنات یغضن من ابصارهن (سوره نور) هم مردها چشم برهم بگذارند و هم زنان چشم برهم بگذارند .

پیامبر اکرم(ص): چشمی که به نامحرم نگاه نکند ، عظمت و جلال خداوند را مشاهده می کند .

اهمیت ازدواج :

تنها راه مشروع و مقبول ارضای غریزه ازدواج است . رهایی از خودپرستی و خود دوستی بسوی غیردوستی است . واجب شرعی است . دورکعت نماز شخص ازدواج کرده برتر از هفتاد رکعت نماز انسان عزب شده است .

امام صادق(ع): کسی که بخاطر فقر ازدواج نکند نسبت به خداوند بدگمان است. پیامبر اکرم(ص): برای بهره مندی از رزق ازدواج کنید زیرا در زنان برکت است .

شرایط همسر خوب

1. **اصالت خانوادگی** (پیامبر اکرم(ص): ائِهَا النَّاسُ اَیَّکُمْ وَ حَضْرَاءُ الدِّیْمَنِ : بشدت از ازدواج با دختران زیبا که شرافت خانوادگی ندارند برحذر میدارم .)

2. **اخلاق نیک** امام رضا(ع): دختر خوب را به شراب خوار ندهید .

3. **تقوا و تدبیر** دست کم به کمترین درجه تقوا که تَرِکُ مَحْرِمَاتٍ وَ اِجْمَاعُ وَاِجِبَاتٍ است اهتمام ورزید .

فضایل اخلاقی مربوط به غریزه جنسی

1. **عفت و پاکدامنی (عفت جنسی : کنترل غریزه جنسی در جارجوب عقل و شرع)** امام باقر(ع) می فرماید: « هیچ عبادتی برتر از عفت شکم و عفت جنسی نیست.»

2. **غیرت (کوشش در محافظت از چیز هایی که نیاز به محافظت دارد)** حفاظت زیادی نگرانی ایجاد کرده و موجب سوءظن میشود که در نهایت شخص را به گناه می کشاند .

3. **حجاب و ترک خودنمایی در انتظار عمومی**

تفاوت غیرت و حسادت

1. غیرت از فضایل اخلاقی اما حسادت از رذایل اخلاقی است .

2. منشا غیرت نوع دوستی اما منشا حسادت جنبه خود خواهی دارد.

(**حسد** : آرزویی است منفی نسبت به دیگران) (غیرت یک آرزوی مثبت است نسبت به دیگران)

فصل هفتم : اخلاق سیاست

بیان دیدگاه: درباره رابطه اخلاق و سیاست، دیدگاههای متعددی از سوی دانشمندان سیاسی و مکاتب مختلف اخلاقی مطرح شده است :

نظریه 1 جدایی اخلاق از سیاست. برخی معتقدند که قلمرو اخلاق از قلمرو سیاست کاملاً جداست، ممکن است رفتاری از نظر اخلاق پسندیده ولی از نظر سیاست ناپسند تلقی شود بنابراین، سیاست غیر اخلاقی است، نه رفتارهای سیاسی را می توان با معیارهای اخلاقی سنجید و نه رفتارهای اخلاقی را با معیارهای سیاسی، بلکه هر دو از این دو حوزه دارای ضوابط و قوانین خاص خود هستند.

مایکیا ولی نماینده تام این نظریه است وی معتقد است پابندی به اخلاق در عرصه سیاست نتیجه ای جز شکست و نابودی در پی ندارد، برخی نقد دیگری از این دیدگاه دارند بدین بیان که ما دوسیستم اخلاقی داریم، اخلاق فردی، اخلاق سیاسی و اجتماعی. این دو نوع سیستم اخلاقی دارای اصول و قواعد خاصی خود هستند. نقد و بررسی این نظر با هر دو نقد پیش، ناشی از درک نادرست اخلاق و احکام اخلاقی است.

موضوع احکام اخلاقی، افعال اختیاری انسان است ، و متعلق این افعال اختیاری، گاهی خود انسان است که از آن به اخلاق الهی و گاهی نیز جامعه است که از آن بعنوان اخلاق اجتماعی یاد می شود. بنابراین هیچ فعلی از افعال اختیاری انسان ، نمی تواند خارج از چارچوب اخلاق قرار گیرد. رفتارهای سیاسی نیز مانند رفتارهای فردی، بخشی از افعال اختیاری انسان است که مورد ارزش گذاری اخلاقی قرار می گیرند.

نظریه 2 اصالت سیاست و تبعیت اخلاق از سیاست بر اساس این نظریه ، همه رفتارهای اخلاقی اعم از رفتارهای فردی و اجتماعی، تحت سیطره سیاست است. ارزش های اخلاقی تابع مصالح سیاسی است. اخلاق و ارزشهای اخلاقی در این دیدگاه صرفاً جنبه ابزاری دارند و تا آنجا ارزشمندند که ما را به اهداف سیاسی مان برسانند.

نقد و بررسی نخستین اشکال این نظریه، پذیرش نسبیت گرایی است که بر اساس آن نمیتوان هیچ حکم اخلاقی ثابتی داشت. یک کار ممکن است از نظر گروهی اخلاقی و از نظر گروه دیگر غیر اخلاقی می باشد. اشکال دیگر این نظریه این است که معنای واقعی سیاست به درستی درک نشده است. زیرا اگر هدف سیاست را وصول به سعادت بدانیم، هدف سیاست همان هدف اخلاق خواهد بود و سیاست زیر مجموعه اخلاق خواهد بود. بلی اگر هدف سیاست را ارضای شهوات و غرایز حیوانی بدانیم، هدفش غیر اخلاقی خواهد بود.

نظریه 3 اصالت اخلاق و تبعیت سیاست از اخلاق نظریه مقبول و معقول این است که اصالت با اخلاق و سیاست تابع اخلاق است. الگوی علمی و عملی این نظریه حضرت علی (ع) است.

وظایف اخلاقی مردم در انتخاب مسئولین

1- رعایت تناسب میان فرد و مسئولیت مورد نظر در انتخاب افراد برای مسئولیت باید تخصص آن فرد با مسئولیت آن در نظر گرفته شود والا نیروها هدر می رود و امکانات ضایع می شود و متخصصان مأیوس می گردند. .

2- توجه به سوابق کاری (تجربه) تجربه یکی دیگر از ویژگیهای لازم برای انتخاب مسئولان است. حضرت امیر(ع) در نامه خود به مالک اشتر می فرماید: از اهل تجربه و صاحب حیا در مسئولیت استفاده کن.

3- توجه به اصالت خانوادگی یکی دیگر از ملاکهای انتخاب مسئولان، توجه به اصالت خانوادگی افراد است. باز حضرت امیر(ع) به مالک اشتر می فرماید: به کسانی نزدیک شو که گوهری نیک دارند و از خاندان پارسایند و از سابقتی نیکو برخوردارند و از خاندان پارسایند و از سابقتی نیکو برخوردارند.

4- توجه به سوابق دینی و اخلاقی افرادی که پایبند به دین نیستند نه می توانند به درستی بر مردم خدمت کنند و نه احکام دین را اجراء کنند و نه می توانند امین مردم باشند، این افراد که در قبال خداوند احساس مسئولیت نمی کنند، در مقابل مردم نیز خود را مسئول نخواهند دانست. حضرت امیر(ع) به مالک می فرماید: بدترین وزیران تو، کسی است که پیش از تو وزیر بدکاران بوده و آنکه در گناهان آنان شرکت نموده است.

5- خود داری از انتخاب نالایقان. مسئولیت امانت الهی است و این امانت را باید به افراد لایق سپرد. پیامبر(ص) فرمود: کسی که فردی را در قومی به کار گیرد که در میان آنان کسانی هستند که خداوند از آنان راضی تو است، پس به خداوند خیانت کرده است. امام صادق(ص) نیز فرمود: کسی که مردم را به سوی خود بخواهد در حالی که دانایان او در میان مردم باشد بدعت گذار و گمراه است.

6- مشورت و رایزنی از آنجا که همه از تخصص و آگاهی لازم برای شناخت مدیران و مسئولان لایق و مناسب برخوردار نیستند، بهتر این است که با صاحب نظران و آگاهان مشورت کنند.

وظایف حاکمان در برابر مردم

1- محبت و مدارا در دیدگاه اسلام، مردم عیال خداوندند و با آنها باید با محبت برخورد کرد. خداوند مکرر به پیامبر(ص) فرموده است که با مردم با تواضع و محبت برخورد کن، و حضرت امیر (ع) فرمود: رأس سیاست به کارگیری مداراست.

2- برخورد صادقانه با مردم حاکمان باید صادقانه با مردم رفتار کنند، مشکلات آنها را رفع و کوتاهی ها و ناتوانیهای خود را بپذیرند.

3- فاصله نگرفتن از مردم حاکمان باید در درون مردم و با مردم باشند و دیدار چهره به چهره با مردم داشته باشند.

4- رعایت عدالت.

+ نوشته شده در چهارشنبه سیزدهم شهریور ۱۳۹۲ ساعت 9:42 توسط Rasoul Garjami | [نظر بدهید](#)